

Advies Wet modernisering personenvennootschappen

Dit document bevat de alternatieve tekst van het origineel. Dit document is bedoeld voor mensen met een visuele beperking, zoals slechtzienden en blinden.

De minister voor Rechtsbescherming
drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum: 13 juni 2019

INHOUD VAN DE BRIEF

Geachte heer Dekker,

Bij brief van 16 april 2019, kenmerk 2482798, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (**de 'Raad'**) advies uit te brengen inzake de wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de modernisering van de regeling omtrent personenvennootschappen (Wet modernisering personenvennootschappen - het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel geeft het nieuwe moderne wettelijk kader voor personenvennootschappen (maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap). Doel van het Wetsvoorstel is een moderne toegankelijke regeling die ondernemers faciliteert, passende bescherming biedt aan schuldeisers en zekerheid biedt aan het handelsverkeer.

ADVIES

Vooropgesteld wordt dat het Wetsvoorstel een grote verbetering lijkt van de huidige verouderde wetgeving over maatschap, vennootschap onder firma en commanditaire vennootschap.

Ook ten opzichte van het eerder aanhangige maar ingetrokken wetsvoorstel voor titel 7.13 van het Burgerlijk Wetboek (BW) vormt het thans ter consultatie voorgelegde Wetsvoorstel een belangrijke verbetering, vooral doordat de regeling op een aantal onderdelen eenvoudiger is.

Dit geldt in het bijzonder voor de keuze om personenvennootschappen altijd rechtspersoonlijkheid toe te kennen, maar ook voor de mogelijkheid om registergoederen te verwerven de formele eis van inschrijving in het handelsregister te stellen. Dit sluit aan bij wat voor (informele) verenigingen thans geldt.

Het Wetsvoorstel bevat geen onderdelen die uit oogpunt van werkbaarheid of belasting voor de Rechtspraak op bezwaren stuiten. Wel heeft de Raad bij een aantal van de voorgestelde bepalingen wetstechnische en redactionele opmerkingen. Voor deze wetstechnische en redactionele opmerkingen wordt verwezen naar de bijlage bij dit advies.

WERKLAST

De Raad verwacht geen substantiële werklastgevolgen voor de Rechtspraak ten gevolge van dit Wetsvoorstel.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak kan zich op hoofdlijnen verenigen met het Wetsvoorstel en geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken/aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Velt

Lid Raad voor de rechtspraak

BIJLAGE: WETSTECHNISCH EN REDACTIEONEEL COMMENTAAR

1. **Artikel 803 lid 2 regelt in de eerste zin dat 'inbreng' tot het vermogen van de vennootschap behoort. Het woord 'inbreng' zou beter kunnen worden vervangen door 'hetgeen is ingebracht'. Toelichting: uit artikel 802 lid 2 volgt namelijk dat wanneer er sprake is van een verbintenis tot inbreng die eerst moet worden nagekomen (door levering) voordat het in te brengen goed daadwerkelijk 'is ingebracht'. Er is met andere woorden geen sprake van een rechtsovergang onder algemene titel (zoals wel het geval is bij uittreding - artikel 819).**
2. In artikel 809 lid 1 is geregeld dat vennoten naast de vennootschap hoofdelijk zijn verbonden voor verbintenissen van de vennootschap jegens derden. De tweede zin van **lid 1 regelt dat vennoten slechts aansprakelijk zijn 'voor zover de wederpartij aannemelijk maakt dat de vennootschap niet aan de verbintenis zal voldoen'. De** gedachte hierachter is begrijpelijk, maar in de uitwerking kunnen problemen rijzen. Kan een schuldeiser uit onrechtmatige daad die jegens de vennootschap en de vennoten zijn vordering wil incasseren dat nu doen door in één procedure zowel de vennootschap en de vennoten aan te spreken, ook als hij niets weet over de omvang van het vermogen van de vennootschap? Of leidt dat tot afwijzing van de vordering voor zover gericht tegen de vennoten? Dat lijkt de consequentie van de voorgestelde regel, maar erg billijk is dat niet. Veel beter zou het zijn als hier gekozen zou worden voor een regel als bijvoorbeeld in artikel 1:96 lid 2 BW, door te bepalen dat de vordering tegen een vennoot niet ten uitvoer kan worden gelegd als deze vermogensbestanddelen aanwijst van de vennootschap die voldoende verhaal bieden. De vennoot weet immers beter dan een **schuldeiser 'of er iets te halen valt' bij de vennootschap en in een procedure behoeft dit aspect in beginsel niet aan de orde te komen.**
3. In artikel 809 lid 3 wordt bepaald dat **een vennoot 'is verbonden' voor** verbintenissen van de vennootschap jegens een derde die zijn ontstaan na zijn toetreden. Omdat het ook hier zal gaan om een hoofdelijke verbondenheid, ligt het voor de hand het woord hoofdelijk hier ook (net als in lid 1) te gebruiken.
4. **In artikel 809 lid 5 is sprake van een 'zonder beperking naast de vennootschap hoofdelijk verbonden' zijn van vennoten van een vennootschap die niet is ingeschreven in het handelsregister.** Het zou duidelijker zijn om voor deze situatie te bepalen dat voor deze vennoten (de beperkingen van) lid 1, tweede zin, en lid 3 niet gelden (zie ook de opmerkingen over deze leden hierboven onder 2 en 3). Onduidelijk is overigens of de onbeperkte aansprakelijkheid van deze vennoten eindigt zodra de vennootschap alsnog wordt ingeschreven, ook voor reeds bestaande schulden. Daarover zou een aanvulling kunnen worden opgenomen.
5. Artikel 811 lid 3: hierin is bepaald dat de pandhouder van de hele rechtsverhouding tussen een vennoot en de vennootschap de rechten en bevoegdheden **'verkrijgt' die aan de rechtsverhouding zijn verbonden. Omdat de pandhouder uiteraard slechts rechten in pand krijgt, is het verwarrend om hier te spreken van het 'verkrijgen'** van rechten (dit suggereert immers volledige gerechtigheid, terwijl de pandhouder slechts beperkt gerechtigde is).

Beter zou zijn om te bepalen dat de pandhouder de hier bedoelde rechten en bevoegdheden **'mag uitoefenen'** of iets dergelijks.

6. Artikel 812 lid 2 is verwarrend. Bedoeld is een regeling te treffen voor de situatie dat een uittredende vennoot zijn positie overdraagt aan een toetredende vennoot. Uit de tekst van de bepaling blijkt dat echter niet goed, hooguit uit het feit dat aan het slot **sprake is van een mededeling aan de vennootschap door de 'uittredende en de toetredende vennoot'**. Verder is het taalkundig juister om te spreken van **'vinden de overdracht en toetreding plaats'** in plaats van **'vindt'**. En het is beter te spreken van **'krachtens'** dan **'door een geldige titel, een tot levering bestemde akte en mededeling daarvan'**, dit is conform artikel 3:84 BW, de algemene bepaling over overdracht (**'voor overdracht wordt vereist een levering krachtens geldige titel...'**).

7. Artikel 813 luidt: **'Een vennoot treedt uit door ... wanneer zijn goederen onder een bewind wordt gesteld'**. De woorden **'door'** en **'wanneer'** maken dat de zin niet loopt. **Verder is hier naast elkaar sprake van 'onbekwaam worden' en 'curatele'**, terwijl er voor zover bekend geen andere gevallen zijn van onbekwaam worden dan curatele (weliswaar zijn minderjarigen ook onbekwaam, maar niet onbekwaam geworden). De uittreding door meerderjarigenbewind zou niet hoeven gelden als het gaat om een bewind dat beperkt is tot goederen die niet met de vennootschap van doen hebben.

Onder letter c wordt bepaald dat een vennoot, indien hij een rechtspersoon is, uittreedt **'wanneer deze ophoudt te bestaan'**. De vraag die hierbij voor de hand ligt is waarom de uittreding niet al plaatsvindt bij de ontbinding van de rechtspersoon. Verwarrend is het in elk geval dat de toelichting op p. 57 vermeldt dat de uittreding plaatsvindt bij **'opheffing'** van de rechtspersoon. Wat is het nu?

8. Artikel 818 lid 1 luidt: **'De vereffening eindigt op het tijdstip waarop de schulden van de vennootschap zijn voldaan en aan de vereffenaar geen baten meer bekend zijn'**. Naar de letter zal zo de vereffening nooit eindigen, omdat het zich vaak zal voordoen dat de schulden niet volledig kunnen worden betaald. De toelichting vermeldt dat een en ander aansluit bij artikel 2:19 lid 6 BW, maar in die bepaling doet zich deze ongerijmdheid niet voor.

9. Artikel 819 lid 1: **'geschreven' moet zijn: 'ingeschreven'; 'voortzetting van de activiteiten door een enig overblijvend vennoot' zou moeten zijn: 'voortzetting van de activiteiten door een van de voormalige vennoten'**.

Bij een dergelijke voortzetting van de activiteiten door een van de voormalige vennoten **gaat het vermogen onder algemene titel over op die 'voortzettende vennoot'**, met dien verstande dat registergoederen eerst overgaan na het voldoen van de voor levering vereiste voorschriften. Dit doet denken aan de regeling in artikel 3:186 lid 1 BW voor de overgang van aandelen in een gemeenschap op één van de deelgenoten. Die regeling is niet van toepassing, omdat hier geen sprake is van een gemeenschap.

Het zou juister zijn om, zoals ook bij inbreng voor alle goederen een levering is vereist, ook hier voor alle goederen – dus niet alleen registergoederen – levering te eisen. Daarbij zou dan op vergelijkbare wijze als in artikel 803 lid 2 gewerkt kunnen worden met een bevoegdheid voor de voortzettende vennoot om die levering te bewerkstelligen.

Wellicht zou daartegenover kunnen worden opgemerkt dat daardoor niet verzekerd is dat de rechtspersoon en de vennootschap eindigen op de dag van inschrijving in het handelsregister, omdat de levering dan wellicht nog niet geldig is uitgevoerd, maar dat bezwaar kan zich ook in de voorgestelde regeling doen voelen als er registergoederen zijn.

10. Artikel 821 lid 2: 'indien' zou beter kunnen worden vervangen door: 'voor zover'.
11. Artikel 821 lid 5: 'hetgeen in de vorige afdeling is bepaald tot de vennoot' moet zijn: 'hetgeen in de vorige afdeling is bepaald met betrekking tot de vennoot'.